Порівняльна таблиця
до до проєкту наказу Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Офісу Генерального прокурора
"Про внесення змін до наказу Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Офісу Генерального прокурора
від 09 березня 2022 року № 177/450/46"

Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час дії воєнного стану на території України	
ІІ. Порядок дій працівників закладів охорони здоров'я	**ІІ. Порядок дій працівників закладів охорони здоров'я**
…	…
2. Заклади охорони здоров'я, у разі надходження повідомлення про смерть людини, негайно повідомляють органи та підрозділи Національної поліції України за телефоном екстреного виклику (102) про кожен випадок установлення ними факту смерті людини незалежно від місця її настання.	2. Заклади охорони здоров'я, у разі надходження повідомлення про смерть людини, негайно повідомляють органи та підрозділи Національної поліції України за телефоном екстреного виклику (102) про кожен випадок встановлення ними факту смерті людини незалежно від місця її настання, **за винятком смерті від захворювань у закладах охорони здоров'я від хвороб і патологічних процесів.**
Абзац відсутній.	**У разі надходження повідомлення про факт насильницької смерті людини чи підозри на таку або встановлення таких фактів під час огляду трупа людини, що померла раптово або за нез'ясованих обставин, а також тіла (останків) невідентифікованої особи, на місце події виїжджають слідчо-оперативна група територіального підрозділу Національної поліції України або слідчі Служби безпеки України та судово-медичний експерт або лікар, якщо вчасно неможливо залучити судово-медичного експерта, а також за необхідності інші спеціалісти.**
3. Працівникам закладів охорони здоров'я дозволяється видавати лікарські свідоцтва про смерть та проводити видачу/захоронення тіл без направлення на судово-медичну експертизу за умови огляду трупа працівником закладу охорони здоров'я на місці перебування трупа зі встановленням факту відсутності ознак насильницькоі смерті або на підставі наявної медичної документації із закладів охорони здоров'я (без уточнення).	**3. У разі смерті людини за місцем її проживання без ознак насильницької смерті або підозри на таку на місце події виїжджає лікар, а у випадках, передбачених наказом № 545, фельдшер закладу охорони здоров'я, який констатує факт смерті, проводить огляд трупа, за результатами якого інформує органи та підрозділи Національної поліції та адміністрацію закладу охорони здоров'я, що забезпечує потреби населення у медичному обслуговуванні на відповідній території, про можливість встановлення причини смерті без патологоанатомічного розтину та видачі лікарського свідоцтва про смерть (фельдшерської довідки про смерть).**
…	**4. У випадках, передбачених пунктом 3 цього розділу, відмова у видачі лікарського свідоцтва про смерть допускається виключно на підставі постанови слідчого або прокурора про призначення судово-медичної експертизи.**
5. У випадку встановлення ознак насильницької смерті, до приїзду працівників поліції на місце події працівникам закладів охорони здоров'я забороняється порушувати обстановку за місцезнаходженням трупа, переміщати його, та необхідно рекомендувати не виконувати такі дії присутнім на місці події особам, у тому числі родичам померлих.	**5.** У випадку встановлення ознак насильницької смерті, до приїзду працівників поліції на місце події працівникам закладів охорони здоров'я **та іншим особам, присутнім на місці події, забороняється порушувати обстановку за місцезнаходженням трупа та переміщати його.**
…	…

7. У випадках визначення ознак насильницької смерті у закладі охорони здоров'я: 1) за умов перебування хворого або пораненого перед смертю на лікуванні, лікарське свідоцтво про смерть видається без розтину на підставі огляду трупа та наявної медичної документації; 2) при настанні смерті в приймальному відділенні закладу охорони здоров'я за умов явних ознак вогнепальної, вибухової, опікової, хімічної, радіаційної або іншої травми, як результату бойових дій, незалежно від того, чи є постраждалий військовим або цивільним, лікарське свідоцтво про смерть видається лікарем закладу охорони здоров'я на підставі зовнішнього огляду; 3) невидача лікарського свідоцтва про смерть відповідно до підпунктів 1 та 2 цього пункту може бути зумовлена лише прямою письмовою вказівкою з боку органів військової адміністрації, Національної поліції України, Служби безпеки України або інших уповноважених органів. 8. У разі смерті людини поза межами закладів охорони здоров'я лікарське свідоцтво про смерть видається закладом охорони здоров'я за територіальним принципом з наданням інформації про видачу такого свідоцтва до органу та підрозділу Національної поліції України, на території обслуговування якого знаходиться заклад охорони здоров'я.	**7. За наявності підозри на насильницьку смерть, а також коли смерть особи настала в закладі охорони здоров'я, за відсутності письмової заяви близьких родичів або задокументованого волевиявлення покійного і відсутності підозри на насильницьку смерть, виходячи з релігійних та інших поважних мотивів, лікарське свідоцтво про смерть видається виключно після проведення патологоанатомічного розтину.** *Пункт 8 виключити*
III. Порядок дій працівників бюро судово-медичної експертизи	**III. Порядок дій працівників державних спеціалізованих установ судово-медичної експертизи**
1. Огляд трупа на місці його виявлення проводиться слідчим із залученням судово-медичного експерта або лікаря. У разі неможливості огляду трупа на місці його виявлення (обстріли, проведення бойових дій тощо) огляд трупа здійснюється слідчим в бюро судово-медичної експертизи або іншому спеціально визначеному та облаштованому безпечному місці, із залученням судово-медичного експерта або лікаря з можливим подальшим направленням трупа для проведення судово-медичної експертизи (розтину) трупа. 2. Працівники бюро судово-медичної експертизи: 1) на підставі постанови, направлення, відношення або іншого документа, складеного уповноваженою особою військова адміністрації, Національної поліції України, Служби безпеки України, прокуратури або інших уповноважених органів, проводиться судово-медичне дослідження (зовнішній огляд) або судово-медична експертиза (розтин) трупа; 2) до проведення судово-медичного дослідження або експертизи (надалі - судово-медична експертиза) особисто судово-медичним експертом, який проводить експертизу, дублюється	1. Огляд трупа на місці його виявлення проводиться слідчим чи прокурором за обов'язкової участі судово-медичного експерта або лікаря, якщо вчасно неможливо залучити судово-медичного експерта. У разі неможливості огляду трупа на місці його виявлення (обстріли, проведення бойових дій тощо) огляд трупа здійснюється слідчим **чи прокурором в державних спеціалізованих установах судово-медичної експертизи** (далі – ДСУ СМЕ) або іншому облаштованому безпечному місці, із залученням судово-медичного експерта або лікаря з можливим подальшим направленням трупа для проведення судово-медичної експертизи (дослідження). ***Пункт 2 викласти у такій редакції:*** **2. Експерти ДСУ СМЕ на підставі постанови слідчого, прокурора, чи за ухвалою суду здійснюють судово-медичну експертизу (дослідження).** **У разі надходження тіл (останків) загиблих (померлих) осіб із територій ведення бойових дій, призначення судово-медичної експертизи таких тіл здійснюється до ДСУ СМЕ, розташованих на території інших областей України, на яких бойові дії не ведуться.**

інформаційне сповіщення щодо наявності трупа за телефонним номером, визначеним територіальним органом поліції. Відсутність у поліції попередньої інформації щодо наявності трупа в судово-медичній установі не є підставою для припинення судово-медичної експертизи й видачі лікарського свідоцтва про смерть; 3) за умов явних ознак вогнепальної, вибухової, опікової, хімічної, радіаційної або іншої травми, як результату бойових дій, незалежно від того, чи є постраждалий військовим або цивільним, лікарське свідоцтво про смерть видається лікарем судово-медичним експертом на підставі зовнішнього огляду. Умовою для використання подібного алгоритму є обов'язкове фотографування трупа із достатнім цифровим документуванням, обов'язковий відбір матеріалу для судово-імунологічного та можливого молекулярно-генетичного дослідження (за необхідності), а також за можливості збереження елементів, що стали причиною травмування; 4) при проведенні експертизи неідентифікованих трупів осіб, що загинули внаслідок бойових дій (цивільних та військових), підхід має бути таким самим за зовнішнім оглядом. Додатково в обов'язковому порядку експертом мають бути здійснені заходи для подальшої ідентифікації (фіксація та обов'язкове фотографування особливих прикмет, зубної формули тощо, вилучення та зберігання об'єктів для молекулярно-генетичної експертизи). Впізнання трупа зі складанням відповідного протоколу може бути проведене з дотриманням вимог Кримінального процесуального кодексу України. 5) за результатами зовнішнього огляду складають дослідну частину висновків експерта. 6) проводять судово-медичну експертизу (розтин трупа у виключних випадках з усіма необхідними лабораторними дослідженнями у виключних випадках) та складають висновок експерта; 7) надають протягом трьох діб після початку проведення експертизи особі, яка винесла постанову для проведення експертизи, інформацію про причину смерті; 8) надають висновок експерта особі, яка направила труп для проведення експертизи, протягом трьох діб після його складання; 9) видають лікарські свідоцтва про смерть близьким родичам або уповноваженій особі за наявності документальних підтверджень відповідних повноважень; 10) видають лікарське свідоцтво про смерть безпосередньо перед видачею трупа для запобігання перевищення термінів знаходження трупа у морзі; 11) здійснюють видачу трупа особі, що має лікарське свідоцтво про смерть без будь-яких додаткових дозволів.	**ДСУ СМЕ видають лікарське свідоцтво про смерть уповноваженим особам за умови наявності документального підтвердження їхніх повноважень та письмового дозволу слідчого або прокурора на видачу тіла, разом із тілом (останками).**
IV. Порядок дій уповноважених працівників та підрозділів Національної поліції України	**IV. Порядок дій уповноважених працівників та підрозділів Національної поліції України**

…	…
2. У разі надходження повідомлення про факт насильницької смерті людини, підозри на смерть людини або встановлення такого факту під час огляду трупа (частини трупа) людини, що померла раптово, на місце події виїжджає судово-медичний експерт або лікар, якщо вчасно неможливо залучити судово-медичного експерта.	2. У разі надходження повідомлення про факт насильницької смерті людини чи підозри на таку або встановлення таких фактів під час огляду трупа людини, що померла раптово або при нез'ясованих обставинах, а також тіла (**останків**) невстановленої особи на місце події виїжджають **слідчо-оперативна група територіального підрозділу Національної поліції України** та судово-медичний експерт або лікар, якщо вчасно неможливо залучити судово-медичного експерта, **та за необхідності інші спеціалісти.**
…	…
4. Для проведення судово-медичної експертизи (розтину) або судово-медичного дослідження (зовнішнього огляду) направляються трупи (частини трупів) людей:	**4. Для проведення судово-медичної експертизи (дослідження) направляються трупи людей:**
1) з ознаками насильницької смерті або достатньо обґрунтованої підозри на таку смерть;	**1) з ознаками насильницької смерті (зокрема за наявності ознак вогнепальної, вибухової, опікової або іншої травми) або достатньо обґрунтованої підозри на таку смерть;**
2) особу яких не встановлено.	2) особу яких не встановлено.
5. При направленні трупа (частини трупа) людини, особу якої не встановлено, для проведення судово-медичного дослідження (зовнішнього огляду) або судово-медичної експертизи (розтину) трупа проводиться дактилоскопіювання.	5. При направленні трупа людини, особу якої не встановлено, для проведення судово-медичної **експертизи (дослідження) обов'язково** проводиться дактилоскопіювання.
6. Транспортування трупа людини з ознаками насильницької смерті чи підозри на таку до бюро судово-медичних експертиз здійснюється згідно із регіональними умовами.	6. Транспортування трупа людини з ознаками насильницької смерті чи підозри на таку до **ДСУ СМЕ здійснюється згідно із регіональними умовами та у супроводі працівника поліції (за можливості).**

Директор Департаменту
високотехнологічної
медичної допомоги та інновацій **Василь СТРІЛКА**